

Bea Vangertruyden

'Mensen zoals jij en ik'

Diepenbeek, een mooie gemeente in het hartje van Limburg, is mij bekend als de vestigingsplaats van het Limburgs Universitair Centrum (LUC), van de Anouk Art Gallery, waar ik de tentoonstelling van Thé Van Bergen heb ingeleid, maar ook van het prachtige atelier van de kunstenares Bea Vangertruyden.

In deze korte analyse wil ik u over haar werk gewoon een eigen invalshoek bezorgen : het waarom van mijn appreciatie voor haar werk. Deze kunstenares werkt met een open geest. Zij wil met haar werk zeker geen afstanden scheppen. Nooit heeft zij zich aan –isme, aan een modetrend bezondigd. Zij is steeds gewoon haar eigen weg gegaan : als keramiste met prachtige sculpturale keramiek, als tekenares en schilderes met aangrijpende koppen en figuren, als driedimensionaal kunstenaar met verrassende bronzen beelden.

Bea Vangertruyden is geboren in Bilzen in 1948. Zij ontving haar artistieke opleiding aan de Academie voor Beeldende Kunsten van haar geboorteplaats (optie schilderen), de Academie voor Schone Kunsten te Hasselt (finaliteit schilderen) en aan de Academie voor Plastische Kunsten te Genk (optie beeldhouwen). Zij ontving eervolle vermeldingen en kaapte prijzen weg in kunstwedstrijden over heel het land, in Nederland en in Polen. Zij hield persoonlijke tentoonstellingen in België onder meer in het Kerkje van Laak te houthalen onder de titel 'Lichaamstaal', in Nederland in het Gemeentehuis van Beek, in Polen aan de Universiteit Cieszyn, in Duitsland in het prestigieuze Kunstverein Eschweiler, en in Parijs bij Galerie Pierre Marie Vitoux onder de titel 'Traces d'humanité – solitude et groupe'. Zij participeerde aan groepstentoonstellingen in België, Nederland, Frankrijk en werd geselecteerd voor de aquarelbiënnale van Padua in Italië.

Op een heel persoonlijke wijze heeft Bea Vangertruyden zich in de recente evolutie van de sculpturale keramiek artistiek ingewerkt. Vanuit een innerlijke bewogenheid heeft zij haar versie gegeven van de menselijke existentie die als een rode draad door haar oeuvre loopt. Zij is een vrouw van weinig woorden. Bij haar mag je geen theatrale gestes verwachten. In stilte heeft zij de voorbije jaren een markant oeuvre aangezet, uitgediept en steeds vernieuwd. De grote thema's komen steeds terug : liefde en heimwee, eenzaamheid, groepsverlangen, lichamelijke, materie versus geest, bedreiging en dood. De menselijke beleving staat in haar werk zeer centraal. Zij formuleert artistieke statements die verder reiken dan de Kunst. Bij haar dus geen l'art pour l'art.

Persoonlijk zou ik bij analyse van haar werk de klemtoon willen leggen op de 'condition humaine', met zowel de positieve elementen ervan, de vraag naar een dieper gevoelsleven, als die facetten die verwijzen naar de verworping, naar de angst. De titels van sommige werken liegen er niet om : van de eerste categorie zijn dat bijvoorbeeld de keramische beelden 'Koester mij', 'Ontvankelijk', 'Geef mij warmte', van de tweede categorie is er bijvoorbeeld het beeld dat getiteld is 'Onzeker'. Hier zou men Bea Vangertruyden kunnen plaatsen binnen de traditie van het 'existentieel expressionisme', zoals het vertolkt werd bij de schilders door een Fred Bervoets of internationaal door de Anglo-Ierse schilder Francis Bacon, bij de beeldhouwers door een Jos' Vermeersch of internationaal door een Giacometti.

Haar werk is een poëtische droom, maar ook een aanklacht. Het is een innerlijk avontuur van de gekwetste en eenzame mens. Maar dit avontuur geeft zij een positieve wending door beelden te creëren die poëzie uitstralen. Beelden ook die de toeschouwer, die de tijd neemt, te laten aanvoelen dat er zoveel ontbreekt in onze harde wereld van vandaag. Want is niet het voornaamste : de liefde. Vele beelden van haar illustreren deze stelling. Ik verwijs slechts naar de sculptuur 'Roep om tederheid'.

Die gevoeligheid wordt verhoogd door het unieke werkproces dat zij volgt. Haar keramische beelden worden hol opgebouwd, enkel de buitenkant wordt opgezet, wat een moeilijke techniek is. Zij gebruikt hiervoor grove klei met chamotte, dit is een klei met een zeer hoog smeltpunt. Soms worden verschillende kleuren van klei in één beeld verwerkt. Vervolgens worden de beelden soms ingesmeerd met oxydes of kleislib, nooit met

glazuur. Haar beelden worden in haar atelier gebakken in een elektrische oven, maar nadien ook soms in een veldoven of in open vuur, waar de beelden rechtstreeks contact hebben met het vuur, wat een andere huid verleent, meer doorleefd.

Diezelfde tactiliteit vinden we terug in de aquarellen op papier, waar zij koppen of lichamen tekent in een stijl die verwant is aan een grote dame binnen de hedendaagse kunst, met name de Zuid-Afrikaanse Marlène Dumas. Op doek werkt Bea Vangertruyden eenvoudigweg met acryl of in een gemengde techniek : afdrukken, collage, gesso, potlood, aquarel en/of acryl of olieverf. Die gemengde techniek verleent haar werken een grote kracht. Steeds staat de mens centraal.

Tenslotte zijn er de bronzen beeldjes, die met een speelsere toets zijn opgebouwd en de grotere beelden in een gemengde techniek (beton ...) Ook hier weer is het menselijk lichaam het uitgangspunt.

Maar of het nu om sculpturale keramiek, beelden in brons, in een gemengde techniek, werken op papier of doek gaat, steeds zal de kunstenares haar figuren situeren tussen uitersten, tussen pool en tegenpool, leven en dood, vergankelijkheid en vastigheid, lief en leed, liefde en geweld. Dit dichotomisch karakter, dat tweedelig is, is medebepalend voor het inhoudelijke van haar werk.

Conclusie: Bea Vangertruyden creëert een boeiend oeuvre op het grensgebied van schilderkunst en sculptuur, met respect voor de traditie, maar met oog voor de vernieuwing. De menselijke existentie doorgronden en er vorm aan geven, is voor haar een noodzakelijke levensbehoefte geworden. In die geest sluit haar figuratief werk aan bij de tendensen van talrijke artiesten die de kern van de galerie van Jenny Van Camp 'Galerie Molensloot' vormden en vormen. Het is goed dat haar kunst nu aan een Antwerps publiek wordt voorgesteld, stad waarin de kunst van oudsher de menselijke figuur centraal stelde.

Ernest Van Buynder, voorzitter MuHKA - december 2004